

Alina Mądry

Sprawozdanie z kwerendy w archiwum Narodowego Instytutu Dziedzictwa w Warszawie w dniach 3–5 VII 2013 r.

Hereditas Monasteriorum 3, 464-468

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Alina MĄDRY

Katedra Muzykologii

Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu

Muzeum Instrumentów Muzycznych, oddział Muzeum Narodowego w Poznaniu

Sprawozdanie z kwerendy w archiwum Narodowego Instytutu Dziedzictwa w Warszawie w dniach 3–5 VII 2013 r.*

W ramach realizacji projektu w dniach 3–5 VII 2013 r. przeprowadziliśmy, wraz z Patrykiem Frankowskim, wstępną kwerendę w archiwum Narodowego Instytutu Dziedzictwa w Warszawie. Zgromadzono tam karty inwentarzowe instrumentów muzycznych sporządzane na przestrzeni kilkudziesięciu lat przez różnych badaczy jako wynik objazdów naukowych po różnych miejscach w kraju (kościół, muzea, zbiory prywatne itd.). Przeprowadzane przez lata kwerendy tych badaczy pozwoliły stworzyć inwentarz zasobu instrumentarium wraz z jego podstawowym opisem w postaci kart inwentarzowych, który stanowi punkt wyjścia dla dalszych badań. Przejrzeliśmy większą część zasobów archiwum dotyczących instrumentów muzycznych (z wyłączeniem organów, którym poświęcono oddzielny, ogromny dział archiwalny). W ten sposób zgromadziliśmy podstawową wiedzę o 109 instrumentach. Obecne miejsca ich przechowywania w większości nie pozwalają na określenie, czy instrumenty te pochodzą ze skasowanych klasztorów. W tej chwili zgromadzony materiał poddajemy bardziej wnikliwej analizie i tam, gdzie jest to możliwe, staramy się ustalić ich pierwotną proveniencję. Jedynie na dwóch kartach inwentarzowych wskazano klasztory jako obecne miejsca przechowywania instrumentów. To jednak nie daje pewności co do ich pierwotnej klasztornej proveniencji. Mamy nadzieję, że dalsze kwerendy przyniosą oczekiwane rezultaty i uda się wydzielić przynajmniej grupę instrumentów, które pochodzą z majątków po skasowanych klasztorach na terenie Rzeczypospolitej i Śląska.

Poniżej zamieszczamy listę instrumentów, które do tej pory zostały poddane wstępnej kwerendzie, wraz z zaznaczeniem miejsca ich obecnego przechowywania:

Siedziba zespołu „Mazowsze”, Karolin

1. fagot 10-klapowy, pierwsza połowa XIX w., kupiony w Wambierzycach, autor nieznanym,
2. fagot 15-klapowy, pierwsza połowa XIX w., kupiony w Wambierzycach, autor nieznanym,
3. fagot 8-klapowy, początek XIX w., kupiony w Wambierzycach, autor Huittl,
4. flet poprzeczny, druga połowa XVIII w., kupiony w Wambierzycach, autor nieznanym,
5. flet poprzeczny, druga połowa XVIII w., kupiony w Wambierzycach, autor nieznanym,
6. flet poprzeczny, około 1750 r., kupiony w Wambierzycach, autor J. A. Crone,
7. klarnet 6-klapowy in C, druga połowa XVIII w., kupiony w Wambierzycach, Niemcy,
8. klarnet 6-klapowy, druga połowa XVIII w., kupiony w Wambierzycach, autor nieznanym,

* Praca naukowa finansowana w ramach programu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego pod nazwą „Narodowy Program Rozwoju Humanistyki” w latach 2012–2016. Scientific work financed by the Ministry of Science and Higher Education under the name of the “National Programme for the Development of Humanities” in the years 2012–2016.

9. klarnet 6-klapowy, druga połowa XVIII w., kupiony w Wambierzycach, autor nieznanym,
10. klarnet 5-klapowy, druga połowa XVIII w., kupiony w Wambierzycach, autor Sermeinn?,
11. obój 13-klapowy, około 1870 r., autor Schönbach,
12. obój, około 1825 r., autor Triebert (Paris).

Właściciel prywatny

1. flet poprzeczny 6-klapowy, około 1830 r., autor Simpson (Londyn),
2. klarnet 13-klapowy, około 1850 r., autor C. A. Grimme (Stettin),
3. klarnet 8-klapowy, około 1830 r., autor Kleinert (Breslau),
4. róg naturalny (walcornia inwencyjna), około połowy XIX w., autor H. Schöngarth i G. Kannig (Wrocław),
5. rówek klapowy (Bugelhorn), około 1830 r., autor nieznanym,
6. trąbka naturalna, około 1930 r., J. S. Malko (Częstochowa),
7. fortepian stołowy, około połowy XIX w., autor nieznanym – Niemcy?, kupiony w Żaganiu od kapelmistrza Grinholza, prawdopodobnie pochodzi z zamku w Żaganiu.

Klasztory

1. klasztor poreformacki, Węgrów (dawne woj. siedleckie) – fortepian skrzydłowy, pierwsza połowa XIX w., autor Wilhelm Troschel (Warszawa),
2. klasztor SS. Misjonarek Św. Rodziny, Ratowo (k. Ciechanowa) – kocioł, XVIII w.

Kościół

1. kościół parafialny pw. św. Bartłomieja, Andrzejewo (k. Łomży) – kocioł, XVIII w.,
2. kościół parafialny pw. św. Antoniego Padewskiego, Babsk (k. Skierniewic) – kocioł, początek XIX w.,
3. kościół parafialny pw. św. Antoniego Padewskiego, Babsk (k. Skierniewic) – kocioł, początek XIX w.,
4. kościół parafialny pw. św. Mikołaja, Bąków Duchowny-Górny (k. Skierniewic) – kocioł, XVIII/XIX w.,
5. kościół parafialny pw. św. Mikołaja, Bąków Duchowny-Górny (k. Skierniewic) – kocioł, XVIII/XIX w.,
6. kościół parafialny pw. Trójcy Świętej i św. św. Piotra i Pawła, Belsk Duży (k. Radomia) – kocioł, XVIII w.,
7. kościół parafialny pw. Nawiedzenia NMP, Bielawy (k. Skierniewic) – kocioł, XVIII/XIX w.,
8. kościół parafialny pw. św. Anny, Blichowo (k. Płocka) – kocioł, XVIII w.,
9. kościół parafialny pw. Wniebowzięcia NMP, Bodzanów (k. Płocka) – kocioł (para), druga połowa XVIII w.,
10. kościół parafialny pw. Rozesłania Apostołów (popijarski), Chełm (woj. lubelskie) – kocioł, XVII/XVIII w.,
11. kościół parafialny pw. Rozesłania Apostołów (popijarski), Chełm (woj. lubelskie) – kocioł, XVIII w.,

12. kościół parafialny pw. św. Wawrzyńca, Czerрно (k. Płocka) – kocioł, XVIII w.,
13. kościół parafialny pw. Zwiastowania NMP, Czerwińsk (k. Płocka) (kanonicy regularni?) – kocioł, pierwsza połowa XVIII w.,
14. kościół parafialny pw. św. Bartłomieja, Domaniewice (k. Skierniewic) – kocioł, XVIII w.,
15. kościół parafialny pw. św. Doroty Męczenniczki, Domanowo (k. Białegostoku) – kocioł, XVIII/XIX w.,
16. kościół parafialny pw. św. Katarzyny, Golub-Dobrzyń (woj. kujawsko-pomorskie) – kocioł, druga połowa XVII w.?,
17. kościół parafialny pw. św. św. Floriana i Katarzyny, Gołąb (k. Lublina) – kocioł, XVIII w.,
18. kościół parafialny pw. Wszystkich Świętych, Gozdowo (k. Płocka) – kocioł, XVII/XVIII w.,
19. kościół parafialny pw. NMP, Iłża (k. Radomia) – kocioł, XVII w.,
20. kościół parafialny pw. św. Małgorzaty, Janiesławice (k. Skierniewic) – kocioł, XVIII w.,
21. kościół parafialny pw. św. Małgorzaty, Janowiec (k. Puław, lubelskie) – kocioł, XVII w.,
22. kościół parafialny pw. św. Ducha, Jasieniec (k. Radomia) – kocioł, XVII/XVIII w.,
23. kościół parafialny pw. Wniebowzięcia NMP, Jasieniec (k. Radomia) – kocioł, XVIII w.,
24. kościół pw. św. św. Szymona i Judy, Jędrzejów (k. Opoła) – kocioł, XVIII w.,
25. kościół parafialny pw. Podwyższenia Krzyża Świętego, Kazimierza Wielka (k. Kielc) – kocioł, XVIII w.?,
26. kościół parafialny pw. św. Anny, Kobylniki (k. Płocka) – kocioł, XVIII/XIX w.,
27. kościół parafialny pw. św. Anny, Krajenka (k. Piły) – kocioł, XVII w.,
28. kościół parafialny pw. św. Mateusza, Ligowo (k. Płocka) – kocioł, XVII/XVIII w.,
29. kościół parafialny pw. św. Mikołaja, Lubla (k. Rzeszowa) – kocioł, początek XVII w.,
30. katedra pw. św. Jana Ewangelisty i Jana Chrzciciela, Lublin – kocioł, druga połowa XVIII w.,
31. kościół parafialny pw. św. Stanisława Biskupa, Luszyn (k. Płocka) – kocioł, XVIII w.,
32. kościół parafialny pw. św. Katarzyny, Łęg (k. Płocka) – kocioł, XVIII w.,
33. kościół parafialny pw. św. Jana Chrzciciela, Łętowo (k. Płocka) – kocioł, XVII w.,
34. kościół parafialny pw. NMP, Łowicz (k. Skierniewic) (pijarzy) – kocioł, XVIII w.,
35. kościół parafialny pw. św. Katarzyny, Łukomie (k. Płocka) – kocioł, XVII/XVIII w.,
36. kościół parafialny pw. Wszystkich Świętych, Miszewo Murowane (k. Płocka) – kocioł, XVIII w.,
37. kościół parafialny pw. św. Michała Archanioła, Mordy (k. Siedlec) – kocioł, XVIII w.,
38. kościół parafialny pw. św. Klemensa, Nadarzyn (k. Warszawy) – kocioł, pierwsza połowa XIX w.,
39. kościół parafialny pw. św. Mikołaja, Nowotaniec (k. Krosna) – kocioł, XVII/XVIII w.,
40. kościół parafialny pw. św. Wawrzyńca, Pacyna (k. Płocka) – kocioł, trzecia ćwierć XIX w.,
41. kościół parafialny pw. św. Mikołaja, Papowo Biskupie (k. Torunia) – kocioł, XVII/XVIII w.,
42. kościół parafialny pw. Wniebowzięcia NMP, Parzęczew (k. Łodzi) – kocioł, koniec XIX w.,
43. kościół parafialny pw. św. Barbary, Poręba Średnia (k. Ostrołęki) – kocioł, XVIII w.,

44. kościół parafialny pw. św. Floriana, Proboszczewice (k. Płocka) – kocioł, XVIII/XIX w.,
45. kościół parafialny pw. św. Jakuba, Prusice (k. Wrocławia) – kocioł, około połowy XVII w.,
46. kościół parafialny pw. św. Jana Chrzyciela (pocysterski), Przemęt (k. Leszna) – kocioł (para), XVII w.,
47. kościół parafialny pw. św. Katarzyny, Radziki Duże (k. Torunia) – kocioł, XVIII w.,
48. kościół filialny pw. św. Jana Chrzyciela, Radzikowo (gmina Czerwieńsk, k. Płocka), parafia Grodziec – kocioł, XVIII w.,
49. kościół parafialny pw. św. Małgorzaty, Rokicie (k. Płocka) – kocioł, XVIII w.,
50. kościół parafialny pw. św. św. Mikołaja, Filipa i Jakuba Apostoła, Rudno (gmina Michów, woj. lubelskie) – kocioł, XVII/XVIII w.,
51. kościół parafialny pw. Przemienienia Pańskiego, Rudno (gmina Milanów, woj. lubelskie) – kocioł, XVIII w.,
52. kościół parafialny pw. św. Jakuba, Rutki (k. Łomży) – kocioł, XVIII w.,
53. kościół parafialny pw. Wniebowzięcia NMP, Siemiatycze (k. Białegostoku) – kocioł, XVIII w.,
54. kościół parafialny pw. Świętej Trójcy, Sikórz (k. Płocka) – kocioł, XVIII w.,
55. kościół parafialny pw. św. Wojciecha, Skibniew Padawce (k. Siedlec) – kocioł, XVIII w.,
56. kościół parafialny pw. Przemienienia Pańskiego, Stupia (k. Skierniewic) – kocioł, XVIII w.,
57. kościół parafialny pw. św. Jana Chrzyciela, Sochocin (k. Ciechanowa) – kocioł, XVIII w.,
58. kościół parafialny pw. św. Stanisława Biskupa, Sokołów (k. Płocka) – kocioł, XVIII w.,
59. kościół parafialny pw. św. św. Szymona i Tadeusza, Stara Rawa (k. Skierniewic) – kocioł, XIX w.,
60. kościół parafialny pw. św. Barbary, Stoszowice (k. Wałbrzycha) – kocioł (para), napis „Johannes George Dietsch 1721”),
61. kościół parafialny pw. św. Tomasza Kantuaryjskiego, Sulejów-Podklasztorze, pow. Opoczno, dawne woj. kieleckie – kocioł, XVII w. (obecnie udostępnia Muzeum PTTK),
62. kościół parafialny pw. Wniebowzięcia NMP, Suserz, Szczawin Kościelny, pow. Gostynin, woj. Warszawa – kocioł, 1852, napis: „Ofiara Nepomacyny Petrykowskiej dnia 1 września 1852”,
63. kościół parafialny pw. Wniebowzięcia NMP, Śniadowo, pow. Łomża, dawne woj. białostockie – kocioł, XVIII w.,
64. kościół parafialny pw. św. Leonarda, Troszyn, gm. Gąbin, dawny pow. Gostynin, woj. warszawskie – kocioł, XVIII w.,
65. kościół parafialny pw. św. Aleksego, Trzepowo (k. Płocka) – kocioł, XIX w.,
66. kościół parafialny pw. św. Anny, Warszawa-Wilanów – kocioł, XVIII w.,
67. kościół parafialny pw. św. św. Floriana i Urszuli, Wilków, dawny pow. Opole Lubelskie, woj. lubelskie – kocioł, XVII w.,
68. kościół parafialny pw. św. św. Floriana i Urszuli, Wilków, dawny pow. Opole Lubelskie, woj. lubelskie – kocioł, pierwsza połowa XVIII w.,
69. kościół parafialny pw. św. Stanisława Biskupa i Wniebowzięcia NMP, Września (k. Poznania) – kocioł, XVIII w. (należy do wyposażenia kapeli kościelnej, pierwotnie przechowywany na chórze kościelnym),

70. kościół parafialny pw. Podwyższenia Krzyża Świętego, Wyszków, dawny pow. Węgrów, woj. warszawskie – kocioł (para), XVIII w.,
71. kościół parafialny pw. Matki Boskiej Anielskiej, Wyszogród (k. Płocka) – kocioł, XVIII/XIX w.,
72. kościół parafialny pw. św. Stanisława Kostki, Zalas, gm. Łyse, dawne woj. ostrołęckie – kocioł, XIX/XX w.,
73. kościół parafialny pw. Najświętszego Imienia Jezus, Zaręby Kościelne (k. Łomży) – kocioł, XIX w.?,
74. kościół parafialny pw. św. Anny, Ząbkowice Śląskie (k. Wałbrzycha) – kocioł, około połowy XVIII w.,
75. kościół parafialny pw. św. Jakuba, Zduny, dawny pow. Łowicz (k. Skierniewic) – kocioł, XVIII/ XIX w.,
76. kościół parafialny pw. Wszystkich Świętych, Złaków Kościelny, gm. Zduny (k. Skierniewic) – kocioł, XVIII w.,
77. kościół parafialny pw. św. Zofii, Zofibór, gm. Wojcieszków, pow. Łuków, woj. lubelskie – kocioł, początek XVIII w. (wpisany do rejestru zabytków woj. lubelskiego w 2001 r.),
78. kościół parafialny pw. św. Bartłomieja w Gdańsku, przeniesiony do Muzeum Narodowego, Gdańsk, nr inw. MNG/SD/325/MT – kocioł, 1693.

Muzeum Tkactwa Dolnośląskiego, Kamienna Góra

1. kornet (cynk), początek XVIII w., autor nierozpoznany, Niemcy? Wrocław?, nr inw. MTD-1366-S,
2. fagot, XVIII/XIX w., autor nierozpoznany, Niemcy?, przejęty w 1948 r. z dawnego niemieckiego muzeum przy kościele ewangelickim w Kamiennej Górze, nr inw. MTD-1250-S,
3. klarnet (fragment), pierwsza połowa XIX w., autor nierozpoznany, Niemcy?, prawdopodobnie przejęty w 1948 r. z dawnego niemieckiego muzeum przy kościele ewangelickim w Kamiennej Górze, dawny nr inw. 12653,
4. klarnet (fragment), pierwsza połowa XIX w., Knaubel? (Knaibel?), Niemcy, brak proveniencji, nr inw. MTD 1517-S,
5. obój, około 1770/1780 r., Carl Sattler, Lipsk?, przejęty w 1948 r. z dawnego niemieckiego muzeum przy kościele ewangelickim w Kamiennej Górze, nr inw. MTD-1362-S,
6. obój miłosny, pierwsza połowa XVIII w., I. T. Weigel, przejęty w 1948 r. z dawnego niemieckiego muzeum przy kościele ewangelickim w Kamiennej Górze, nr inw. MTD-1363-S,
7. obój myśliwski? (fragment), około 1732 r., I. T. Weigel, Wrocław, przejęty w 1948 r. z dawnego niemieckiego muzeum przy kościele ewangelickim w Kamiennej Górze, nr inw. MTD-1305-S,
8. rożek angielski (obój?), około 1732 r., I. T. Weigel, Wrocław, przejęty w 1948 r. z dawnego niemieckiego muzeum przy kościele ewangelickim w Kamiennej Górze, nr inw. MTD-1304-S,
9. rożek angielski (obój?), około 1732 r., I. T. Weigel, Wrocław, przejęty w 1948 r. z dawnego niemieckiego muzeum przy kościele ewangelickim w Kamiennej Górze, nr inw. MTD-1305-S,
10. fortepian stołowy, około 1760–1770 r., autor nierozpoznany, Niemcy?, przejęty 1 XII 1947 r. / przejęty z Obwodowego Urzędu w Kamiennej Górze 21 VI 1948 r., nr inw. MTD 1087-S.